

Küsimused ja vastused Danske Banki Eesti filiaalile tehtud ettekirjutuse kohta

1. Milliseid sanktsioone Danske Bankile 19. veebruaril kehtestati?

Finantsinspeksioon tegi 19. veebruaril 2019 Taani krediidasutusele Danske Bank A/S-ile (edaspidi mh Danske Bank) ettekirjutuse, millega keelas Danske Bank A/S filiaali tegutsemise ja teenuste osutamise Eesti Vabariigis. Danske Bank peab Eestis tegutseva filiaali sulgema hiljemalt kaheksa kuu jooksul, so 2019. aasta oktoobris.

2. Mis saab Danske Banki Eesti filiaali olemasolevatest klientidest?

Finantsinspeksiooni on otsuse tegemisel arvestanud olemasolevate klientide huvidega.

Danske Bank filiaal peab oma tegevuse Eesti Vabariigis lõpetama kaheksa kuu jooksul alates Finantsinspeksiooni ettekirjutuse tegemisest ehk hiljemalt 2019. aasta oktoobris, mis võimaldab suhted olemasolevate klientidega sujuvalt ümber korraldada.

Danske Bank kohustub:

- 1) **Laenud:** Pank ei või Finantsinspeksiooni ettekirjutust põhjenduseks tuues klientide laenulepinguid (sh eluasemelaen) lihtsalt üles öelda ega väljastatud laene ennetähtaegselt tagasi nõuda; samuti juhime tähelepanu sellele, kliendil on kohustus laenumakseid jätkuvalt ja vastavalt lepingule edasi tasuda.

Laenulepingute puhul Danske Bank kohustub kaheksa kuu jooksul üle andma laenulepingu mõnele teisele Eesti tegutsemisõigust omavale krediidasutusele (kes teenindab laene edasi) või looma selliste laenude teenindamiseks eraldi muu seadusliku lahenduse, millega pank teenindab krediidasutuste nimetatud lepinguid edasi, tagades vastavate klientide õiguste kohase kaitse;

- 2) **Hoius, pangakontol olev raha:** Pank kohustub (mh kliendi nõudmisel) tagastama pangas olevad kliendi rahalised vahendid (sh hoius, pangakontol olev raha);
- 3) **Täiendavad küsimused:** Küsimuste korral palume kliendil pöörduda Danske Bank poole.

Danske Bank on kohustatud oma Eesti kliente filiaali sulgemisega kaasnevatest tegevustest teavitama.

3. Miks Danske Bank oma filiaali Eestis sulgema peab?

Danske Bank on Eestis korduvalt ja suuremahuliselt rikkunud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alaseid õigusnorme, sealhulgas eksitanud Eesti riigiasutusi.

Danske Banki ebaseaduslik tegevus on oluliselt kahjustanud finantssektori usaldusväarsust ning Eesti riigi mainet. Pank, kelle kohta on tagantjärgi ilmnenud niivõrd mastaapsed ja suuremahulised rikkumised ei või Eesti finantssektoris edasi tegutseda.

Danske Banki hilisem käitumise korrigeerimine, mille tingis Eesti finantsjärelevalve resolootne tegutsemine ning suur avalik surve, ei muuda olematuks sellele eelnenud aastatepikkust ebaseaduslikku ning ebaeetilist käitumist.

Eesti Finantsinspeksioon ei ole veendunud, et pank on oma tegevust korrigeerinud moraalsetel kaalutlustel. Finantsinspeksiooni hinnangul ei saa Eesti olla kindel, et Danske Bank oma ärikultuuri kardinaalselt muudaks ning kõiki riske edaspidi aktsepteeritaval moel juhiks.

4. Milles seisnevad Danske Banki seadusrikkumised?

Danske Bank on Eestis tegutsedes rikkunud aastaid rahapesu tõkestamise regulatsioone. Danske Bank ei kohaldanud talle seadusest tulenevaid hoolsusmeetmeid klientide tundmiseks ning võimaldas selliselt klientidel teha panga vahendusel rahapesukahtlusele viitavaid tehinguid.

Danske Banki sisekontrolli süsteem ei olnud piisav tõkestamiseks rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud toiminguid. Samuti esines tõsiseid puuduseid panga filiaali juhtimisstruktuuris, mistõttu ei olnud organisatsioonisiseselt riskide juhtimine ja riskidest raporteerimine vajalikus mahu tagatud. See omakorda võimaldas kahtlaste tegevuste eskaleerumist panga vahendusel. Lisaks jättis pank aastatel 2011-2015 Rahapesu andmebüroole tegemata olulises osas teavitusi kahtlastest tehingutest, eksitades seeläbi ulatuslikult Eesti järelevalveasutusi ning raskendades seeläbi järelevalve teostamist Rahapesu andmebüroo poolt.

Kokkuvõttes jättis Danske Bank kahtlased tehingud pikalt tähelepanuta ning ei suutnud või ei soovinud oma tegevust seadusega kooskõlla viia ka pärast seda, kui Finantsinspeksioon oli probleemidele korduvalt tähelepanu juhtinud. Danske Bank oli sunnitud oma mitteresidentide äri Eestis sulgema pärast Finantsinspeksiooni sekkumist 2014 – 2015. aastal.

5. Millised on Finantsinspeksiooni otsuse õiguslikud alused?

Finantsinspeksiooni otsuse peamiseks õiguslikeks alusteks on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus, krediidasutuste seadus ja Finantsinspeksiooni seadus.

Euroopa õiguse kohaselt teeb pangandusdirektiivi (CRD) rikkumise puhul filiaali sulgemise otsuse vaikimisi päritoluriigi järelevalveasutus. Samas annab pangandusdirektiiv vastuvõtvale riigile võimaluse piirata või keelata filiaali tegevust, kui viimane on rikkunud vastuvõtva riigi seadust, väärtusi või hüvesid.

Eesti Finantsinspeksioon ei ole näinud, et Taani finantsjärelevalve oleks piiranud või keelanud Danske Banki Eesti filiaali tegevust, vaatamata panga suuremahulistele rikkumistele. Sellest tulenevalt võttis panga filiaali tegevust keelustava otsuse vastu Eesti Finantsinspeksioon.

6. Miks ei sundinud Finantsinspeksioon Danske Banki varem turult lahkuma?

Danske Bank kõrge riskiga mitteresidentide äri sundis Finantsinspeksioon lõpetama 2014-2015. aastal. 2018. aasta lõpus on selgunud rikkumiste tegelik ja täpsem ulatus, seal hulgas süsteemne Eesti järelevalveasutuste eksitamine. See on aluseks Finantsinspeksiooni täiendavate meetmete kohaldamiseks muu hulgas finantssektori usaldusvääruse kaitseks ning põhineb Finantsinspeksiooni järelevalvepoliitikal rahapesu tõkestamise valdkonnas ning väljendab meie väärtusruumi. Selline tegevus ei või jääda etteheiteta, Danske Bank ei sobi Eesti finantssektorisse ning peab turult lahkuma.

7. Mis saab edasi?

Danske Bank peab 20 päeva jooksul esitama Finantsinspeksioonile tegevuskava filiaali sulgemiseks Eestis. Finantsinspeksioon jälgib filiaali likvideerimise protsessi väga tähelepanelikult ning on valmis vajadusel kasutama täiendavaid järelevalvelisi meetmeid, et tagada filiaali klientide huvide kaitse ning finantssektori usaldusväärsus.

8. Kui suurt hulka inimesi filiaali sulgemine puudutab?

Danske Banki Eesti filiaalil oli 2018. aasta lõpu seisuga ligikaudu 14 700 on hoiustajat ning 12 300 on laenuklienti. Filiaali hoiuste maht oli 2018. aasta lõpus 95,6 miljonit eurot ehk 0,54% kogu hoiuste turust Eestis. Filiaali laenuportfelli maht oli 1,06 miljardit eurot ehk 5,45% laenuturust.

Danske Banki Eesti üksuse näol on tegemist Skandinaavia ühe suurima finantskontserni filiaaliga. Pangagrupi kogukasum oli 2018. aasta lõpus 2 miljardit eurot. Pank on hästi kapitaliseeritud ning võimeline kõik Eesti filiaali hoiused klientidele tasuma.

9. Kas kõik Danske kliendid, kes soovivad, saavad endale Eestis uues teenusepakkuja valida?

Kõikidel Danske Banki Eesti filiaali klientidel on võimalik valida mõni teine Eesti finantsvahendaja enda edasiseks finantspartneriks. Eestis tegutsevad pankade nimekiri on üleval Finantsinspeksiooni veebilehel [turuosaliste registris](#).

Probleemide ilmnemisel võivad kliendid helistada Finantsinspeksiooni infotelefonil 6680 545 või saata emaili aadressile info@fi.ee. Päringutele vastatakse tööpäevadel kl 9.00-17.00.